

Schurfft

Scabiës

■ Wat is schurfft?

Schurfft (officiële naam: scabiës) is een besmettelijke huidaandoening die wordt veroorzaakt door de schurfftmijt. Dit is een klein, spinachtig beestje dat oppervlakkig in de huid gangetjes graaft. De gangetjes zijn ongeveer 1 centimeter lang, daar leggen ze eitjes in. De schurfftmijt is met het blote oog niet te zien.

■ Hoe krijg je schurfft?

De schurfftmijt kruipt via huid-huidcontact van de ene naar de andere persoon. De besmetting volgt pas na huid-huidcontact dat langer dan 15 minuten duurt; bijvoorbeeld samen in bed slapen, elkaar knuffelen en het hebben van seks. Huisgenoten hebben ook een verhoogd risico op besmetting met schurfft omdat ze dicht op elkaar leven en er vaak contact is zoals tussen ouder en kind, kinderen onderling, studenten onderling of als je iemand elke dag verzorgt.

Kort contact, bijvoorbeeld iemand met schurfft een hand geven, geeft geen risico op besmetting.

Andere risicomomenten zijn:

- als je in een niet verschoond bed ligt waar de afgelopen 3 dagen iemand met schurfft in heeft gelegen.
- als je ongewassen kleding draagt die de afgelopen 3 dagen door iemand met schurfft is gedragen. Dit geldt ook voor handdoeken en knuffels.

Schurfft heeft niets te maken met gebrek aan hygiëne ('schoon of netjes zijn'). Iedereen kan schurfft krijgen.

■ Welke klachten geeft schurfft en hoe ziet schurfft eruit?

Schurfft geeft veel jeuk. Vooral in de nacht is de jeuk erg met als gevolg een verstoorde nachtrust. De klachten starten meestal 2 tot 6 weken nadat je besmet bent. Aan de huid kun je verschillende soorten afwijkingen zien. Meestal zie je schilferende gangetjes/streepjes, rode pukkeltjes of blaasjes. De huidafwijkingen zitten vooral tussen de vingers, bij de polsen, in de oksels en bij de voeten. Bij vrouwen kunnen de huidafwijkingen ook rond de tepels zitten en bij mannen op de penis en balzak. Bij volwassenen geeft schurfft geen klachten op het hoofd, dit komt alleen voor bij jonge kinderen.

■ Is schurfft besmettelijk?

Ja, schurfft is besmettelijk.

■ Hoe weet jouw arts of je schurfft hebt?

Bij personen met duidelijke kleine gangetjes tussen de vingers denkt de arts meteen aan de diagnose schurfft. Vooral ook als je klaagt over nachtelijke jeuk en er mensen in de omgeving zijn met jeuk.

De arts maakt vaak nog wel een huiduitstrijk om onder de microscoop de schurfftmijt of haar eieren te vinden, of bekijkt de huidafwijkingen met de dermatoscoop (een soort vergrootglas).

Welke behandelingen van schurft zijn er?

Schurft kan behandeld worden met een speciale crème, gel of tabletten die de schurftmijten en de eitjes doden. Het vervelende van schurft is dat je na de behandeling jezelf weer kunt besmetten als je niet alle voorzorgs- en hygiënemaatregelen neemt. Ook kun je weer besmet raken door andere mensen die niet gelijktijdig met jou behandeld worden.

Het is dus erg belangrijk dat alle huisgenoten en eventuele bedgenoten *tegelijktijdig* met jou worden behandeld. Bovendien duurt het gemiddeld 2-6 weken voordat iemand na een schurftbesmetting huidafwijkingen en klachten krijgt. Huisgenoten en eventuele bedpartners kunnen dus al besmet zijn zonder het zelf te weten en (nog) geen klachten hebben.

Voor de behandeling volg onderstaand stappenplan.

Stappenplan behandeling schurft

Boodschappelijst:

- Zorg voor wegwerphandschoenen om schone kleding te pakken en de was in de wasmachine te doen.
- Zorg voor voldoende vuilniszakken en wasmiddel.
- Haal de behandeling met permitrine crème/gel of ivermectine tabletten tegen scabiës op bij de apotheek.
- Leg een oude tandenborstel klaar (om de crème/gel onder de nagels te smeren).
- Nagelschaar om vinger- en teennagels kort te knippen.

Vóór de behandeling:

- Trek wegwerphandschoenen aan:
    - Pak voor 3 dagen schone kleding en handdoeken.
    - Leg dit apart op een stapel.
    - Pak een set schoon beddengoed.
    - Denk ook aan extra schone pyjama, sokken, ondergoed, etc.
  - Trek de handschoenen weer uit en gooi weg.
  - Knip vinger- en teennagels kort.
- Douchen voor de behandeling mag, maar hoeft niet. Als je wel vooraf doucht, droog de huid en wacht een uur voordat je start met het insmeren van de crème of gel. Wanneer je behandeld wordt met tabletten kun je die direct na het douchen innemen.

Als je behandeld wordt met permitrine crème of gel:

- Smeer je helemaal in van de kaakrand naar beneden tot en met onder de voeten. Let op dat je ook de oksels, bilnaad, op de geslachtsdelen, rond de enkels en tussen de tenen smeert. Laat iemand anders je rug insmeren met wegwerphandschoenen.
- Gebruik een oude tandenborstel om onder de nagels te smeren.
- Smeer opnieuw de crème of gel na bijvoorbeeld wc-bezoek (handen en schaamstreek opnieuw insmeren).
- Noteer het tijdstip dat je klaar bent met insmeren. Laat de crème of gel 12 uur intrekken (dit is anders dan in de bijsluiter staat vermeld!). Na minimaal 12 uur mag je douchen en de huid wassen.

Als je behandeld wordt met ivermectine tabletten:

- Neem de tabletten met wat water in op een nuchtere maag, dus 2 uur vóór en 2 uur na inname van de tabletten niet eten.

Kleine kinderen en baby's

- Smeer baby's en kleine kinderen van top tot teen in. Dus ook tussen de hoofdharen en in het gezicht. Als je de luier van jouw baby verschoont, smeer dan opnieuw crème of gel op de plek waar de luier heeft gezeten voordat de schone luier aangaat.

Maatregelen direct na de behandeling: DAG 1

- Trek wegwerphandschoenen aan.
- Haal het gebruikte beddengoed van het bed af en stop het in de wasmachine.

- Trek de wegwerphandschoenen uit en gooi weg.
- Trek nieuwe wegwerphandschoenen aan.
- Maak het bed op met schoon beddengoed.
- Verzamelen al het vuile wasgoed/handdoeken van de laatste 3 dagen.
- Stop dit wasgoed ook in de wasmachine. Past dit niet meer, of kan dit niet tegelijkertijd gewassen worden, stop het dan in een zak (bijvoorbeeld vuilniszak). Laat de zak open staan en zet deze weg in een andere kamer.
- Zorg dat al het wasgoed van de afgelopen 3 dagen uiteindelijke gewassen wordt op 60°C met een normaal programma (geen kort wasprogramma).
- Stop spullen die niet gewassen kunnen worden, of niet op 60°C kunnen, in een gesloten zak en zet deze weg gedurende 3 dagen in een binnenkamer waar het dag en nacht 18°C of hoger is.
- Wegwerphandschoenen mogen weer uit en gooi weg.
- Stofzuig alles van stof (zoals de bank, stoffen stoelen, tapijt, dekentjes op de bank, knuffels, hondenmand etc.).

Maatregelen na de behandeling: DAG 2

- Trek weer nieuwe wegwerphandschoenen aan.
- Haal het beddengoed van het bed en was het op 60°C of stop het in een gesloten zak en zet deze weg gedurende 3 dagen in een binnenkamer waar het dag en nacht 18°C of hoger is.
- Was de pyjama en gebruikte kleding van afgelopen nacht op 60°C.
- Wegwerphandschoenen mogen weer uit en gooi weg.
- Leg schoon beddengoed op het bed.

Herhaling van de behandeling: DAG 8

De behandeling met permetrine crème/gel of ivermectine tabletten moet na 7 dagen worden herhaald. Dus op dag 8 dient bovenstaand stappenplan weer helemaal te worden uitgevoerd. Dit is belangrijk om zeker te zijn dat de schurftmijt en de eitjes gedood worden.

Algemene behandel tips

- Heb je een huisdier met een dikke vacht? Dan mag je tot 3 dagen na de behandeling alleen kort knuffelcontact met het huisdier hebben. Daarnaast mag het niet op schoot, bank of bed. Op dag 4 van de behandeling mag je het huisdier weer aaien en knuffelen.
- Draag iedere dag schone sokken.
- Schoenen van textiel of stof kunnen de scabiësmijt bevatten. Doe deze schoenen gedurende 3 dagen in een vuilniszak. Voor schoenen van leer is dit niet nodig.
- Stofzuig het tapijt.
- Steek lange haren op tijdens de behandeling, zowel dames als heren.
- Kinderknuffels kunnen ook scabiesmijten bevatten. Was de knuffels op 60°C of doe ze voor 3 dagen in een vuilniszak.
- Vergeet kamerjas en pantoffels niet te wassen of 3 dagen in een vuilniszak te doen.
- Stofzuig in de zomer ook stoffen autostoelen als je er met blote benen/blote schouders op hebt gezeten. Gebruik géén stoomreiniger omdat dit de scabiesmijt niet doodt.
- Was in de winter sjaals, handschoenen, mutsen en oorwarmers op 60°C, of doe ze gedurende 3 dagen in een vuilniszak.
- Reinig stoffen hoesjes van een telefoon, laptop of iPad.
- Leg tweedehands kleding 3 dagen apart voordat je het voor de eerste keer draagt, of was deze op 60°C.

Als de maatregelen nauwkeurig worden uitgevoerd, zoals hier beschreven, zal de schurft verdwijnen. Vanaf 12 uur na de behandeling ben je niet meer besmettelijk voor anderen.

Is schurft te genezen of blijf je er altijd last van houden?

Schurft is goed te behandelen en je kunt er helemaal van genezen worden. Helaas kan schurft en de huidklachten terugkomen, dat heeft vaak een van onderstaande oorzaken:

- De behandeling is niet nauwkeurig genoeg uitgevoerd zoals hierboven geadviseerd. Denk hierbij aan een gezinslid of bedpartner die niet gelijktijdig met jou is behandeld. Op die manier kunnen jullie elkaar blijven besmetten. Dit noemen we het ping-pong effect.

- Een sjaal, jas, sportkleding zoals scheenbeschermers of schoenen die niet meegenomen zijn tijdens de hygiënemaatregelen.
- Iemand in de directe omgeving heeft nog schurft en is niet mee behandeld. Denk bijvoorbeeld aan een familielid zoals opa of oma die vaak bij jullie thuis komt.

Meestal is de jeuk na de behandeling binnen 3 dagen duidelijk verbeterd, maar het kan wel 4 tot 6 weken duren tot de afwijkingen aan de huid en de jeuk geheel verdwenen zijn. Denk dus in de tussentijd niet dat de behandeling niet heeft geholpen. Als je in de weken na de behandeling toch weer duidelijk meer jeuk krijgt en nieuwe huidafwijkingen ziet, neem dan contact op met je arts. Mogelijk ben je opnieuw besmet met schurft.

■ Wat kan je zelf nog doen?

Als je bewezen schurft hebt, ben je besmettelijk en moet je huid-huidcontact met anderen voorkomen. Vanaf 12 uur na een effectieve behandeling is schurft niet meer besmettelijk.

Veel mensen schamen zich wanneer de diagnose schurft wordt gesteld. Dat is begrijpelijk, maar niet nodig. Het krijgen van schurft komt niet omdat iemand niet netjes of schoon genoeg is. Het is wel heel belangrijk om andere mensen die je mogelijk besmet hebt te waarschuwen zodat zij ook behandeld kunnen worden. Mensen kunnen al besmet zijn zonder dat er huidafwijkingen zichtbaar zijn, die ontstaan vaak na 2 tot 6 weken.

Algemene informatie over schurft is via onderstaande video te verkrijgen:

<https://www.rivm.nl/animatie-wat-is-schurft-scabies>

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.

De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

www.nvdv.nl

Voor informatie over patiëntenorganisaties verwijzen wij u naar de website van Huid Nederland.

www.huidnederland.nl

